

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
Het bruisende stadsdeel	3
1. Bevordering cultuurparticipatie	4
A. Cultuureducatie	4
Basisonderwijs (12-)	4
Voortgezet Onderwijs (12+)	4
Volwassenen	4
B. Verbetering communicatie kunst en cultuur	5
Communicatie naar de kunstwereld toe, het stadsdeel als bemiddelaar	5
Dialogo politiek en kunstwereld: Groot Overleg Cultuur	5
C. Participatie door de burger stimuleren	5
Activering kunstroutes	5
Stadsdeelkunstenaar	5
Community art en kunst in de openbare ruimte	5
2. Ondersteuning privé-initiatief	7
A. Transparanter en flexibeler beleid waarderingssubsidies	7
B. Verbetering vestigingsklimaat cultuurproducenten	7
3. Stadsdeel van de hedendaagse beeldende kunsten	9
A. CBK Amsterdam Oost-Watergraafsmeer	9
B. Stadsdeel van de kunst in de openbare ruimte	10
Verlening mandaat aan commissie KIOR	10
Oprichting architectuurfonds	11
4. Stadsdeel van de podiumkunsten	12
A. Stadsdeel van de buurttheaters	12
Openluchttheaters	12
B. Stadsdeel van de festivals	13
C. Stadsdeel van muziek en dans	13
Danshuis Amsterdam	13
Muziekmakerscentrum	14
Bijlagen	
1. Actieplan 2008	15
2. Actieplan 2009	16
Losse bijlagen	
3. Overzicht van culturele instellingen in stadsdeel Oost-Watergraafsmeer	
4. Notitie Cultuureducatie Primair Onderwijs 2008-2012	
5. Notitie Instelling Verdeelronde Waarderingssubsidies Kunst en Cultuur	
6. Onderhoudsplan Kunst in de Openbare Ruimte	

Inleiding

Oost-Watergraafsmeer bruijt! In Amsterdam is Oost-Watergraafsmeer, naast de historische binnenstad, bij uitstek het stadsdeel waar kunstenaars, cultureel ondernemers en culturele initiatieven naartoe trekken om zich te vestigen en te manifesteren. Meer dan elders in Amsterdam treffen we in Oost-Watergraafsmeer beeldend kunstenaars, muzikanten, fotografen, vormgevers, ontwerpers, filmers, architecten, dansers en schrijvers, en culturele instellingen als galeries, broedplaatsen, studio's, buurttheaters, het Tropentheater en -museum, het CBK Amsterdam Oost-Watergraafsmeer, NiNsee en binnenkort het Muziekmakerscentrum, het Danshuis Amsterdam en het Kinetisch Museum. Ook ons straatbeeld mag er wezen: in Oost-Watergraafsmeer staat bijvoorbeeld meer kunst in de openbare ruimte dan in de andere stadsdelen. De culturele rijkdom van ons stadsdeel willen we koesteren en vergroten en we willen onze bewoners nog meer van deze culturele rijkdom laten genieten. Deze nota, aangekondigd in het Programma-akkoord 2006-2010, geeft in hoofdlijnen aan hoe we dat willen bereiken.

De gemeenteraad van Amsterdam heeft op 23 mei 2007 de nota 'Hoofdlijnen Kunst en Cultuur 2009-2012' vastgesteld. Hierin staan de vier hoofddoelen van het Amsterdamse kunst- en cultuurbeleid voor de periode 2009-2012. Allereerst wil Amsterdam haar bewoners hun eigen culturele talent laten herkennen en dat helpen ontwikkelen, zodat zij een culturele loopbaan kunnen volgen, hetzij als toeschouwer, hetzij als beoefenaar. Ten tweede wil ze voor cultuurproducenten de rol van cultureel laboratorium vervullen. Daarnaast wil Amsterdam investeren in haar rol als cultuurstad van wereldklasse. Tenslotte wil ze via kunst en cultuur investeren in de relatie tussen mensen in de wijk, in de stad, van dezelfde en van verschillende gezindte. *Oost-Watergraafsmeer is als plek van talentontwikkeling en als cultuurlaboratorium de afgelopen jaren al een voorbeeld geweest voor Amsterdam. We willen ons de komende jaren nog meer profileren als hét cultuurlab van de stad, de plek waar nieuwe makers nieuwe wegen inslaan en nieuwe ontwikkelingen de kans krijgen. Oost-Watergraafsmeer wil de culturele ambities van Amsterdam enerzijds gebruiken om onze eigen ambities waar te maken en anderzijds ondersteunen door op onze beurt een positieve bijdrage te leveren aan het culturele klimaat van Amsterdam.*

Het bruisende stadsdeel

Stadsdeel Oost-Watergraafsmeer ziet Kunst en Cultuur als een beleidsterrein waarop het zich in positieve zin kan profileren, zowel binnen de stad als ver daarbuiten. Het is onze ambitie om hét Kunst- en Cultuurstadsdeel van Amsterdam te worden. In de nota Kunst- en Cultuurbeleid 2008-2012 geven we aan hoe we deze ambitie willen verwezenlijken.

De nota zoals die nu voor u ligt is tot stand gekomen na overleg met een breed scala van mensen uit het veld die in ons stadsdeel wonen en/of werken, zoals kunstenaars en vertegenwoordigers van lokale culturele instellingen en scholen. Uit de gevoerde consultatierondes kwam naar voren dat het stadsdeel voor een breed aanbod aan kunst en cultuur moet zorgen. Wat nodig is, is geen radicale breuk met het verleden, maar juist voortzetten wat goed gaat en verbeteren wat voor verbetering vatbaar is. Nieuwe initiatieven dienen te worden gestimuleerd en tegelijkertijd dienen goedlopende bestaande voorzieningen te worden gekoesterd en versterkt. Ons kunst- en cultuurbeleid richt zich daarom op de volgende vier speerpunten:

1. Bevordering cultuurparticipatie;
2. Ondersteuning privé-initiatief;
3. Stadsdeel van de hedendaagse beeldende kunsten,
4. Stadsdeel van de hedendaagse podiumkunsten.

Uitgangspunt bij de vorming en uitvoering van ons Kunst- en Cultuurbeleid 2008-2012 is dat we dit doen als aanvulling op en ter versterking van het stedelijke kunst- en cultuurbeleid.¹ Ook met de andere stadsdelen wordt actief samenwerking gezocht, om bijvoorbeeld dubbelingen of tegenstrijdigheden te voorkomen. Daarnaast raakt het kunst- en cultuurbeleid van Oost-Watergraafsmeer aan verschillende andere beleidsvelden van het stadsdeel en de centrale stad, zoals lokaal onderwijs, jeugdzaken en openbare ruimte. We hanteren het uitgangspunt dat ons kunst- en cultuurbeleid ook deze andere beleidsvelden dient aan te vullen en te versterken. Het derde uitgangspunt is dat de resultaten van ons Kunst- en Cultuurbeleid 2008-2012 meetbaar moeten zijn. Dit betekent niet alleen dat wij van alle instellingen die wij (mee-)financieren willen zien hoeveel publiek zij met hun door ons gesubsidieerde activiteiten hebben bereikt, maar ook uit welke bevolkings- en leeftijdsgroepen dit publiek bestond

Als vertrekpunt voor het Kunst en Cultuurbeleid 2008-2012 gebruiken we het bestaande cultuurbeleid, zoals dat is vastgelegd in de eerste cultuurnota van het stadsdeel, 'Kunst & Cultuur - Culturele diversiteit en communicatie', van juni 2001. Deze nota is voorafgaand aan de totstandkoming van de huidige nota geëvalueerd. Bij elk van de vier speerpunten die hieronder staan uitgewerkt begint de tekst met een samenvatting van wat er op het betreffende gebied al is bereikt en wat er (nog) niet gelukt is. Ook geven we aan hoe we door middel van ons nieuwe beleid de doelstellingen op het gebied van kunst en cultuur uit het Programma-akkoord 2006-2010 willen bereiken.

De maatregelen die we willen nemen om de speerpunten uit te voeren, zullen in de nabije toekomst in uitvoeringsnotities worden beschreven. We zullen jaarlijks door middel van een actieplan aankondigen op welke punten we in het komende jaar de nota zullen uitvoeren. De actieplannen voor 2008 en 2009 treft u aan het eind van deze nota aan (bijlagen 1 en 2). Van de speerpunten 1 en 2 zijn al onderdelen (de notitie Cultuureducatie Primair Onderwijs 2008-2012 en de notitie Instelling verdeelronde waarderingssubsidies Kunst en Cultuur) gedetailleerd uitgewerkt om reeds begin 2008 het beleid op deze onderdelen te kunnen uitvoeren. Deze uitwerkingsnotities treft u aan als bijlagen bij de onderhavige beleidsnota (bijlagen 4 en 5). Ook van speerpunt 3 is al een onderdeel uitgewerkt, te weten het Onderhoudsplan Kunst in de Openbare Ruimte. Ook deze notitie treft u als bijlage bij de nota aan (bijlage 6).

¹ Nota Hoofdlijnen Kunst en Cultuur gemeente Amsterdam 2009 – 2012, 27 maart 2007

1. Bevordering cultuurparticipatie

We willen de cultuurparticipatie vergroten door blijvend in te zetten op cultuureducatie en communicatie.

A. Cultuureducatie

Het gaat goed met cultuureducatie in ons stadsdeel. De samenwerking tussen de culturele instellingen en de scholen is in de achterliggende periode versterkt. De Rode Loper op school en het CBK hebben succesvolle educatieve programma's voor leerlingen uit het primair onderwijs ontwikkeld, die door het stadsdeel worden gefinancierd.

De drie pijlers van cultuureducatie in Oost-Watergraafsmeer zijn talentontwikkeling en actieve participatie, algemene culturele en kunstzinnige vorming (cultureel erfgoed) en versterking van het burgerschap door middel van kunst en cultuur. In zowel het primair als het voortgezet onderwijs is cultuureducatie in Amsterdam een integraal onderdeel van het onderwijscurriculum dat wordt vormgegeven in samenhang met de expertise en het aanbod rond de scholen. Cultuureducatie heeft naast de eigen vakinhoudelijke doelen ook een belangrijke rol in het ontwikkelen van sociale competenties van leerlingen, kennismaking met cultureel erfgoed vanuit diverse achtergronden en legt een basis voor cultuurparticipatie op latere leeftijd. Daarmee is cultuureducatie een pijler binnen het thema Jong Burgerschap zoals dat in "Jong Amsterdam" en de lokale vertaling daarvan, het actieplan "Jong Oost-Watergraafsmeer 2007-2010", is opgenomen. Cultuureducatie speelt ook na het middelbaar onderwijs een belangrijke rol bij het (verder) ontwikkelen van talent, actieve participatie, bewustwording van ons cultureel erfgoed en versterking van burgerschap en integratie.

Basisonderwijs (12-)

Jaarlijks wordt op de stadsdeelbegroting een fors budget vrijgemaakt voor cultuureducatie in het primair onderwijs. Een deel daarvan wordt direct aan scholen ter beschikking gesteld, bijvoorbeeld om formatie voor vakonderwijs of voor een cultuurcoördinator mogelijk te maken. Het grootste deel van het stadsdeelbudget wordt voor ondersteunende culturele projecten ingezet, enerzijds gericht op kennismaking met grootstedelijke instellingen, anderzijds zijn dit stadsdeelgerichte projecten. Door deze combinatie trachten we het aanbod voor de kinderen zo breed en volledig mogelijk te maken.

Door cultuureducatie worden kinderen uitgedaagd om hun talenten te gebruiken, zowel op school als daarbuiten. Kinderen leren genieten van kunst en cultuur en van de verwondering die dat kan oproepen. Om cultuureducatie in het basisonderwijs nog steviger te verankeren willen we elke basisschool de financiële middelen bieden om een zogenaamde cultuurcoördinator aan te stellen. De details hiervan zijn uitgewerkt in de op 13 mei 2008 verschenen notitie Cultuureducatie Primair Onderwijs 2008-2012, waarvoor naast de onderhavige nota ook het actieplan "Jong Oost-Watergraafsmeer 2007-2010" als kader heeft gediend. Uitgangspunt is dat de koers die in de notitie Cultuureducatie is neergelegd wordt voortgezet tot 2012. Bij het formuleren van een vervolg op "Jong Oost-Watergraafsmeer" na 2010 zullen de actiepunten cultuureducatie tussentijds worden geëvalueerd en zo nodig worden bijgesteld.

Voortgezet Onderwijs (12+)

Bevordering Brede Talentontwikkeling

Brede Talentontwikkeling is een van de doelen die in de stedelijke beleidsnota Jong Amsterdam verwoord staan. Het houdt in dat elke jongere de kans moet krijgen zijn kunstzinnige talenten te ontwikkelen. De activiteiten die Dynamo in het kader van het jeugd- en jongerenwerk organiseert zijn voor een belangrijk deel gericht op het ontwikkelen van kunstzinnige talenten. Hierbij ligt de nadruk echter vrij eenzijdig op muziek en dans. We willen samen met Dynamo onderzoeken of een bredere talentontwikkeling binnen het jongerenwerk mogelijk is. Daarnaast willen we uitzoeken of er behoefte is aan een jongerenorkest in ons stadsdeel.

Bevordering Jong Burgerschap

Jong Burgerschap is een van de doelen die in de stedelijke beleidsnota Jong Amsterdam verwoord staan. Jong Burgerschap betekent het vergroten van de betrokkenheid van de jongeren bij en hun verantwoordelijkheidsgevoel voor de buurt waarin ze wonen. We willen onderzoeken

hoe kunst en cultuur hierbij kunnen worden ingezet. We willen bijvoorbeeld aan kunst en cultuur gerelateerde onderwerpen voorleggen aan het Oostwatergraafsmeerse jongerenpanel.

Volwassenen

Cultuureducatie voor ouders van basisschoolleerlingen

Door de ouders die niet zo bekend zijn met cultuureducatie te laten kennismaken en plezier te laten ervaren met kunst ontstaat meer begrip voor de betekenis van kunst- en cultuureducatie op school. In een aantal voorscholen zijn hiermee positieve ervaringen opgedaan. We willen hiermee doorgaan en dit uitbreiden naar projecten met ouders van kinderen in het basisonderwijs.

Cultuureducatie voor niet-westerse allochtonen

Volwassen niet-westerse allochtone inwoners van ons stadsdeel maken relatief gezien weinig gebruik van het lokale aanbod aan kunst en cultuur. We willen ons inspannen om ook hen te laten meegenieten van de kunst en cultuur die ons stadsdeel te bieden heeft en hen actief betrekken bij culturele activiteiten. Het CBK organiseert educatieve activiteiten die specifiek gericht zijn op de doelgroep *niet-westerse allochtonen*. Het CBK stimuleert de interactie tussen bevolkingsgroepen en leidt hen middels zijn projecten tot actieve participatie.

B. Verbetering communicatie kunst en cultuur

Er is de afgelopen jaren veel bereikt wat betreft de communicatie over kunst en cultuur naar de burger toe. Op de website van het stadsdeel staat een overzicht van de kunst in de openbare ruimte en worden de culturele evenementen die in het stadsdeel plaatsvinden aangekondigd. Ook via www.cbkamsterdam.nl en www.kunstwacht.nl kan iedereen zien waar welk kunstwerk zich in het stadsdeel bevindt. De website www.ciaow.nl wil een zo volledig mogelijk beeld van het culturele aanbod in Oost-Watergraafsmeer geven en biedt naast een evenementenagenda en een overzicht van de kunst in de openbare ruimte bijvoorbeeld ook een overzicht van kunstenaars die in het stadsdeel wonen en/of actief zijn.

Het groot cultureel overleg leidt daarentegen de laatste jaren een kwijnend bestaan. De komende vier jaar willen we met name de communicatie naar de kunstwereld toe verder verbeteren.

Communicatie naar de kunstwereld toe: het stadsdeel als bemiddelaar

Met enige regelmaat dienen zich landelijke en stedelijke subsidieregelingen aan waar projecten bij gezocht worden. Vaak zijn projecten die binnen de voorwaarden passen niet bekend bij degenen die ze financieren, terwijl projectaanvragers niet bekend zijn met de regelingen en niet weten hoe ze hun project moeten afstemmen op de voorwaarden. Het stadsdeel wil hierin bemiddelen door deze subsidieregelingen te publiceren in de stadsdeelkrant, de stadsdeelpagina in het huis-aan-huisblad en door ze op de website van het stadsdeel te zetten en door projectaanvragers de weg te wijzen. Via de genoemde communicatiekanalen zullen we natuurlijk ook onze eigen subsidieregelingen publiceren.

Dialogoel politiee en kunstwereld: Groot Overleg Cultuur

We willen het Groot Overleg Cultuur, een plenair halfjaarlijks overleg met de culturele instellingen van het stadsdeel, nieuw leven inblazen. Het Groot Overleg Cultuur moet een platform bieden voor informatie-uitwisseling over subsidiemogelijkheden, fondsenwerving, nieuwe ontwikkelingen binnen het stadsdeel en *nieuwe trends* in de wereld van kunst en cultuur. Elk Groot Overleg Cultuur zal een bepaald thema centraal staan. Kunstenaars, instellingen, cultureel ondernemers en andere creatieve dienstverleners mogen dit platform gebruiken om zich te presenteren, kunst te promoten, nieuwe kunstvormen onder de aandacht te brengen of om aandacht te vragen voor ontwikkelingen. We staan open voor contact, we willen meedenken en zijn bereid onze contacten met de centrale stad in te zetten voor personen en organisaties uit de wereld van kunst en cultuur die in ons stadsdeel wonen en/of werken om kunst en cultuur op stadsdeelniveau en op stedelijk niveau te bevorderen.

C. Participatie door de burger stimuleren

Activering kunstroutes

We willen de bestaande kunstroutes (architectuurroutes, beeldenroutes en Open Atelierroutes) activeren. Zie de tekst over het CBK bij punt 3.

Stadsdeelkunstenaar

We willen een stadsdeelkunstenaar aanstellen om voor een bepaalde periode onverwachte kunst op onverwachte plekken te realiseren.

Community art en kunst in de openbare ruimte

We willen het gevoel van gemeenschappelijkheid en de binding met de buurt vergroten door middel van kunst. We willen dit bereiken door *community art*, waarbij kunstenaars projecten opzetten met deelnemers uit de gemeenschap, op te nemen als één van de subsidiecriteria voor de waarderingssubsidies Kunst en Cultuur, zie hieronder bij punt 2.A. en bijlage 5.

We willen bewoners betrekken bij de keuze voor en realisatie van kunst in de openbare ruimte. Deze vorm van burgerparticipatie verbetert de kennisoverdracht en vergroot het draagvlak, het inzicht en het onderling contact tussen burger en overheid en burgers onderling. In het bedrijfsplan dat het CBK in 2008 opstelt zal hiervoor een organisatievorm worden uitgewerkt.

2. Ondersteuning privé-initiatief

We willen ons de komende jaren nog meer profileren als hét cultuurlaboratorium van de stad, de plek waar nieuwe makers nieuwe wegen inslaan en nieuwe ontwikkelingen de kans krijgen. Het stadsdeel is daartoe al goed uitgerust, met drie buurttheaters, een aantal eigenzinnige festivals, stichting Outline, het Grafisch Werkcentrum Amsterdam en de opleidingscentra DasArts, de Reinwardt Academie en MK24. De recente komst van werkplekken zoals het Volkskrantgebouw en de Service Garage en de op handen zijnde komst van het Danshuis Amsterdam en het Muziekmakerscentrum versterken die positie. Al deze kunstcentra kunnen rekenen op voortdurende steun van het stadsdeel in velerlei vorm. Zij mogen echter niet uitgaan van structurele financiële ondersteuning door het stadsdeel. Uiteraard kunnen zij wel waarderingssubsidie aanvragen voor hun projecten.

A. Transparanter en flexibeler beleid waarderingssubsidies

We willen voortaan een transparanter en flexibeler beleid met betrekking tot waarderingssubsidies Kunst en Cultuur. Dit beleid moet helder en voorspelbaar zijn en moet ons in staat stellen in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Tot nu toe gebeurde toekenning van subsidie op volgorde van binnenkomst van de aanvragen. Dit maakte onderlinge vergelijking en een goede spreiding over de buurten en bevolkingsgroepen erg lastig. We willen daarom een halfjaarlijkse verdeelronde 'waarderingssubsidies Kunst en Cultuur' instellen. Voor subsidiëring komen de verschillende kunstdisciplines in aanmerking, zoals de podiumkunsten, beeldende en audiovisuele kunst, *community art* en de volkscultuur. Professionele organisaties en individuen die in Oost-Watergraafsmeer activiteiten op dit terrein willen uitvoeren kunnen in aanmerking komen voor een subsidie van ten hoogste € 5 000 per uitvoering. Tweemaal per jaar, in maart en in september, wordt een aanvraagmogelijkheid geboden. Deze wordt aangekondigd in de Stadsdeelkrant en op de website van het stadsdeel. *Maart 2008 is de eerste verdeelronde aangekondigd. De aanvragen worden getoetst aan de volgende criteria.*

- De uitingen dienen een openbaar karakter te hebben en moeten toegankelijk (kunnen) zijn voor de bewoners van Oost-Watergraafsmeer;
- (Buurt)feesten of besloten verenigingsactiviteiten komen voor deze subsidie niet in aanmerking;
- De uitingen moeten een directe relatie hebben met en/of plaatsvinden in het stadsdeel. De aanvragen worden getoetst op haalbaarheid.

Gezien de beschikbare subsidiemiddelen is het mogelijk dat niet alle aanvragen die voldoen aan bovenstaande criteria gehonoreerd kunnen worden. In dat geval wordt er gekozen voor een evenwichtige spreiding op de volgende punten: uitvoerende organisaties, locatie en bereik van leeftijdsgroepen. Tevens worden de aanvragen beoordeeld op de criteria culturele diversiteit, eigen creativiteit en vernieuwing.

In 2008 was voor de uitvoering van de halfjaarlijkse verdeelronde 'waarderingssubsidies Kunst en Cultuur' € 50.000 beschikbaar. Op dit moment wordt voor incidentele subsidies echter jaarlijks structureel slechts € 19.000 gereserveerd. Een structurele verhoging van dit budget met € 30 000 achten wij noodzakelijk om te kunnen garanderen dat er verspreid over het hele jaar culturele projecten van voldoende kwaliteit mogelijk gemaakt kunnen worden in het stadsdeel.

NB. Voor amateurkunst is er de Subsidieverordening Amateurkunst Amsterdam. Op basis van deze verordening verleent de centrale stad waarderingssubsidies voor amateurkunst uit alle delen van de stad, dus ook uit Oost-Watergraafsmeer, als een tegemoetkoming in de reguliere kosten van het beoefenen van amateurkunst. Voor de subsidiëring van kunstprojecten kunnen amateurkunstenaars terecht bij het *Amsterdams Fonds voor de Kunst*. Het stadsdeel zal daarom amateurkunstenaars op deze subsidiemogelijkheden wijzen in plaats van hun zelf subsidie te verlenen. Dit betekent dat de huidige structurele subsidie aan de Buurttoneelgroep Muiderpoort per 1 januari 2009 komt te vervallen.

B. Verbetering vestigingsklimaat cultuurproducenten

Zoals aangekondigd in het Programma-akkoord 2006-2010 wordt er in samenwerking met het stedelijk broedplaatsenbeleid een inventarisatie van betaalbare bedrijfsruimtes en ateliers voor beeldende kunstenaars gemaakt. Om het vestigingsklimaat voor kunstenaars, cultureel ondernemers en culturele instellingen te verbeteren, willen we de vraag naar en het aanbod van cultuuraccommodaties die het stadsdeel in bezit heeft bij elkaar brengen en op elkaar afstemmen. Bij het op elkaar afstemmen van de vraag naar en het aanbod van cultuuraccommodaties werken we samen met de centrale stad, omdat in ons stadsdeel ook stedelijke voorzieningen gevestigd

zijn, zoals de broedplaatsen Marci Panis, de Kauwgomballenfabriek en het Volkskrantgebouw. Maar het gaat om meer dan alleen broedplaatsen. Een aantal buurten in het stadsdeel leent zich bij uitstek voor de vestiging van kleinschalige creatieve en ambachtelijke industrie, zoals lijstenmakers, instrumentenbouwers en galerieën. In de Linnaeusstraat en de Wibautstraat liggen hiervoor de komende tijd grote kansen. We willen de vestiging van dit soort kleinschalige bedrijven stimuleren door het scheppen van gunstige voorwaarden voor cultureel ondernemerschap. Dit is van *groot belang* voor de functie van Oost-Watergraafsmeer als hét cultuurlaboratorium voor de stad.

3. Stadsdeel van de hedendaagse beeldende kunsten

A. CBK Amsterdam Oost-Watergraafsmeer

We zijn er trots op dat Oost-Watergraafsmeer één van de twee Amsterdamse stadsdelen is dat een Centrum voor Beeldende Kunst (CBK) rijk is.² Het CBK heeft een belangrijke taak in de versterking van de culturele infrastructuur in het stadsdeel. Het CBK Amsterdam Oost-Watergraafsmeer, bijna 25 jaar geleden begonnen als Artoteek Oost, is belast met kunstuitleen en de realisatie en het beheer van kunsttoepassingen in de openbare ruimte in ons stadsdeel. De eigen collectie als uitgangspunt nemend, verzorgt het CBK ook cultuureducatie en organiseert het tentoonstellingen en concerten.

De ± 4.500 kunstwerken die het CBK beheert zijn van hoge kwaliteit en vertegenwoordigen een dwarsdoorsnee van de ontwikkelingen in de beeldende kunst van de afgelopen vijftig jaar. Het CBK verkoopt jaarlijks voor ca. € 60.000,- aan haar leden en bezoekers. Dit bedrag blijft geormerkt t.b.v. de collectievorming. Door het besteden van deze gelden aan het aankopen van kunst draagt het CBK bij aan inkomensvorming van kunstenaars. Vanwege deze inkomensvorming van kunstenaars dient het spaartegoed van de leden besteed te worden aan aankopen uit de collectie van het CBK en zijn deze gelden niet contant opeisbaar.

De visie achter de verschillende functies van het CBK is dat zij onderling met elkaar zijn vervlochten en elkaar versterken. De meerwaarde van een instituut met meerdere functies ontstaat door de wisselwerking en synergie. In de eerste plaats door wisselwerking in de netwerken van het publiek in de verschillende projecten: ontmoeten kunstpubliek, bewoners, kunstliefhebbers en kunstenaars elkaar. Ten tweede is er aandacht voor topkunst en breedtekunst, voor lokale en (inter-)nationale kunst, en worden actuele ontwikkelingen op allerlei niveaus gevolgd en geïnterpreteerd. Door deze activiteiten wordt het kunstklimaat in het stadsdeel maar ook op stedelijk niveau verlevendigd en gestimuleerd. Ten derde vindt er kruisbestuiving plaats tussen de activiteiten. Aan tentoonstellingen worden educatieve projecten gekoppeld en vice versa, concertbezoekers maken kennis met het fenomeen kunstuitleen en kunst in openbare ruimte wordt onderwerp van educatieve projecten, zowel voor volwassenen als scholieren. Ten vierde ontstaat er meerwaarde door wisselwerking in de netwerken van kunstenaars die een rol kunnen vervullen als afnemer van advies en bemiddeling (belasting, marketingadvies, gemeentelijke voorzieningen), als leverancier van kunst voor de collectie van de kunstuitleen, als docent bij educatieve workshops, als gastspreker bij lezingen, en natuurlijk als maker van kunstwerken, tentoonstellingen en presentaties.

De verhuizing van het CBK naar het nieuwe stadsdeelhokantoor in het Polderweggebied biedt een uitgelezen kans om de rol van het CBK te herijken. Dit betekent wat ons betreft een aanzienlijke accentverschuiving. Het CBK moet in onze visie nog veel meer dan nu al het geval is het visitekaartje worden van het stadsdeel. Het CBK is bij uitstek de plek voor publieke functies met een cultureel tintje, waar het stadsdeel zijn culturele gezicht laat zien. Het CBK wordt het culturele brandpunt van Oost-Watergraafsmeer, waar zowel burgers als kunstenaars met vragen over kunst in het stadsdeel terecht kunnen. Het *mission statement* van het CBK nieuwe stijl is: 'Het CBK is het diensten- en kenniscentrum voor de beeldende kunsten in Oost-Watergraafsmeer'. Het CBK moet meer aandacht besteden aan lokale beeldende kunst, zonder concessies te doen aan kwaliteit.

In 2007 verkocht het CBK ruim 1500 abonnementen. Van de abonneementhouders was 64% woonachtig buiten het stadsdeel; 15% woonde zelfs buiten Amsterdam. Daarmee lijkt het CBK een stedelijke voorziening die lokaal wordt gefinancierd. Wil het CBK als lokale voorziening zijn bestaansrecht behouden, dan moet de focus liggen op de werving van lokale abonnees. In 2012 moet het abonneebestand daarom voor meer dan 50% uit stadsdeelinwoners bestaan. De nieuwe locatie moet leiden tot aanzienlijk meer abonnementen en uitleningen. Speciale aandacht moet hierbij uitgaan naar de werving van allochtone stadsdeelinwoners als abonnees. Het aantal bezoekers aan het CBK moet, mede dankzij ruimere openingstijden, substantieel toenemen en moet voor meer dan 50% uit inwoners van het stadsdeel bestaan. De winkel die in het CBK gevestigd wordt moet in 2012 goed zijn voor een groot deel van de externe inkomsten van het CBK. Verder zal het CBK als vertrekpunt fungeren voor de kunstroutes (architectuurroutes,

² Het andere stadsdeel is Zuidoost

beeldenroutes en Open Atelierroutes) die binnen het stadsdeel zijn uitgezet. Openbare basisschool 'De Kraal', de school die zich met het CBK in hetzelfde gebouw als het stadsdeelkantoor bevindt, zal betrokken worden bij de ontwikkeling van nieuwe educatieve programma's van het CBK. Ook met de culturele instellingen in de onmiddellijke nabijheid, zoals het Danshuis Amsterdam, het Muziekmakerscentrum en de Reinwardt Academie, zullen actieve mogelijkheden tot samenwerking en synergie worden gezocht. Zo zal het CBK bijvoorbeeld de Reinwardt Academie jaarlijks minimaal 2 stageplekken aanbieden voor studenten Museologie. In 2008 zal een bedrijfsplan voor het CBK nieuwe stijl worden opgesteld, waarin de bovengenoemde punten worden uitgewerkt en de gestelde doelen worden vertaald naar realistische streefcijfers.

Of het CBK zijn nieuwe rol het beste kan uitvoeren als instelling die volledig geïntegreerd is in de stadsdeelorganisatie of als (gedeeltelijk) verzelfstandigde instelling, is op dit moment onderwerp van een extern onderzoek. De uitslag van dit onderzoek wordt op 9 september 2008 in de vergadering van de raadscommissie Welzijn, Buurt en Vrije Tijd behandeld

B. Stadsdeel van de kunst in de openbare ruimte

De afgelopen jaren is de kunst in de openbare ruimte van het stadsdeel geïnventariseerd. Deze inventarisatie is middels websites toegankelijk gemaakt voor het grote publiek. Via www.ciaow.nl, www.kunstwacht.nl, www.cbkamsterdam.nl en www.oost-watergraafsmeer.nl kan iedereen zien waar welk kunstwerk zich bevindt. Zoals aangekondigd in het Programma-akkoord 2006-2010 komt er voor kunst in de openbare ruimte een onderhouds- en investeringsplan, en komt er voor het "nieuwe Polderweggebied" en andere nieuwbouwlocaties een plan 'kunst in de openbare ruimte'. In het plan 'kunst in de openbare ruimte' voor het nieuwe Polderweggebied wordt ook het project Erfenis van de 20e Eeuw opgenomen.

Onderhouds- en investeringsplan kunst in de openbare ruimte

Kunst in de openbare ruimte vervult een aantal belangrijke functies, niet alleen verfraaiing van de omgeving, maar ook het vasthouden van herinneringen en het versterken van het gevoel van eigenwaarde. Daarvoor is het noodzakelijk dat die kunst in goede staat verkeert en dat vergt onderhoud. Juist dat onderhoud zou door een grotere betrokkenheid van burgers en andere partijen die daar belang bij hebben kunnen worden gegarandeerd. Uiteraard heeft de overheid (namens ons allen) een verantwoordelijkheid dat onderhoud te organiseren, maar door vanuit de betekenis die de verschillende kunstwerken voor hun directe omgeving hebben de genoemde partijen daarbij te betrekken, kan die verantwoordelijkheid wel worden gedeeld. We willen de betrokkenheid van scholen, lokale ondernemingen, woningcorporaties, buurtbewoners en andere belanghebbenden bij hun woon- en werkomgeving vergroten door hen te betrekken bij het onderhoud van de kunstwerken in hun directe omgeving en daardoor ook een bijdrage leveren aan de sociale cohesie. In 2009 zal een plan worden opgesteld over hoe we dit doel kunnen bereiken

In april 2008 is een plan geschreven voor het onderhoud van de aanwezige kunst in de openbare ruimte. Daaruit blijkt dat er eenmalig een bedrag van € 40.000 nodig is om achterstallig onderhoud te kunnen plegen. Het onderhoudsplan is als bijlage bij deze nota gevoegd (bijlage 6) en maakt hiervan integraal onderdeel uit. Het dagelijks bestuur stelt voor om in de begroting 2009 eenmalig € 40.000 beschikbaar te stellen voor het plegen van achterstallig onderhoud.

Daarnaast stellen wij voor om bij elk nieuw beeld een meerjarenonderhoudsplan op te laten stellen, zodat voortaan naast de kosten voor vervaardiging en plaatsing van een kunstwerk ook rekening gehouden wordt met het onderhoud ervan op de lange termijn en hiervoor geld wordt gereserveerd.

Verlening mandaat aan commissie KIOR

De commissie Kunst In de Openbare Ruimte (KIOR) heeft als taken het ontwikkelen van een inhoudelijke visie op de collectie KIOR, het bewaken van de kwaliteit van de collectie en het stellen van prioriteiten ten aanzien van beheer en onderhoud, het toetsen van grootstedelijke plannen en het publieke inzichtelijk maken van de collectie. Op dit moment wordt de commissie niet consequent vanaf het begin betrokken bij plannen voor nieuwe kunst in de openbare ruimte. We willen de commissie KIOR het formele mandaat verlenen om de genoemde taken namens het stadsdeelbestuur uit te voeren, zodat de commissie voortaan wél consequent vanaf het begin verplicht betrokken wordt bij plannen voor nieuwe kunst in de openbare ruimte. Naast haar plaats

in de stadsdeelorganisatie is ook haar samenstelling van cruciaal belang om een afgewogen beleid inzake beheer en onderhoud van en nieuwe toevoegingen aan de collectie te garanderen. Op dit moment bestaat de commissie KIOR uit de directeur van het CBK (voorzitter), een extern adviseur, twee medewerkers van Stadsdeelwerken en de beleidsmedewerker Kunst en Cultuur van het stadsdeel. We willen de commissie KIOR versterken door haar uit te breiden met leden die op sleutelposities zitten binnen het werkveld. Hiertoe wordt in 2008 een uitvoeringsplan geschreven

Oprichting architectuurfonds

We onderzoeken de haalbaarheid van het oprichten van een fonds waaraan zowel particulieren (bijvoorbeeld vastgoedbeheerders, projectontwikkelaars en woningcorporaties) als het stadsdeel bijdragen om architectonische hoogstandjes die beeldbepalend zijn voor de openbare ruimte te financieren. We doen dit vanuit de thema's wonen, kunst en cultuur en welstand. Dit fonds, waarin partijen die bijdragen ook zeggenschap hebben, moet de verbindende schakel zijn om samenwerking van de grond te krijgen, te participeren in stedenbouwkundige plannen, om private partijen medeverantwoordelijkheid te laten dragen voor het woon- en leefklimaat van buurten en om voldoende financiering te vinden voor verfraaiing van de openbare ruimte. Het stadsdeel zal partijen benaderen voor de oprichting van zo'n fonds. Aansluiting wordt gezocht bij het Nationaal Restauratiefonds en het Amsterdams Fonds voor de Kunsten.

4. Stadsdeel van de podiumkunsten

A. Stadsdeel van de buurttheaters

Sinds de Commissie De Boer (1984) is de gemeente verantwoordelijk voor de theaters. De gemeente heeft op haar beurt de verantwoordelijkheid voor de buurttheaters gedelegeerd aan de stadsdelen. Het stadsdeel heeft drie buurttheaters, het Muiderpoorttheater, het PleinTheater en Badhuis theater de Bochel, die alle drie subsidie ontvangen van het stadsdeel. Alle drie bestaan ze al meer dan 20 jaar. Het Muiderpoorttheater legt zich in de programmering toe op jongeren en dans, het PleinTheater op kindertheater en op muziek- en theaterprogramma's van nieuw talent. Badhuis theater de Bochel profileert zich als laagdrempelig werkplaats theater voor jonge kunstenaars en experimentele theaterkunst. Het Badhuis theater bevindt zich in een monumentaal pand waarvan de buitenkant de afgelopen jaren prachtig is gerestaureerd. Zowel het Muiderpoorttheater als het PleinTheater zijn gehuisvest in gebouwen uit de tachtiger jaren. Ook daarin is, met name in de theatertechnische uitrusting, in de afgelopen jaren flink geïnvesteerd.

Het stadsdeel acht het voor hun succesvolle exploitatie van belang dat de drie buurttheaters zich met hun programmering profileren ten opzichte van elkaar en van het buurttheateraanbod elders in de stad. Gezien de toenemende professionaliteitseisen die door subsidieverstrekkers aan buurttheaters worden gesteld qua programmering, organisatie, marketing, communicatie en financiële verslaggeving achten wij het noodzakelijk voor het voortbestaan van de drie buurttheaters dat zij de komende jaren hun samenwerking intensiveren. Muiderpoorttheater en PleinTheater zijn in de zomer van 2007 een fusietraject gestart. Met subsidie van het stadsdeel is een externe projectleider aangesteld die deze fusie begeleidt. Het plan is de fusie in 2008 te voltooien. Op dit moment is de afstand tussen de beide fusiepartners enerzijds en het Badhuis theater anderzijds nog te groot om laatstgenoemde direct in de fusie te laten participeren. Binnen het fusietraject wordt onderzocht op welke manieren samenwerking van de beide partners met het Badhuis theater op korte termijn mogelijk is, zodat ook het Badhuis theater kan profiteren van de groeiende professionalisering. Op de langere termijn, maar in elk geval vóór 31 december 2012, dienen de drie buurttheaters gezamenlijk met een reorganisatieplan te komen. Zo'n plan moet de basis zijn voor een gezonde structurele financiering van de buurttheaters.

Optimalisering van het ruimtegebruik van de drie theaters kan leiden tot het afstoten van het huidige gehuurde onderkomen van het PleinTheater. Dit is alleen mogelijk indien daarvoor in de plaats betere huisvesting te realiseren valt tegen gelijke of lagere kosten. Bovendien moet het alternatief van een dergelijke kwaliteit zijn dat het tenietdoen van de investeringen in techniek en ruimte van de afgelopen jaren gerechtvaardigd is. Een ander probleem, het tekort aan adequate kantoorfaciliteiten van het Muiderpoorttheater, kan evenwel worden opgelost binnen de huidige kantoorruimte van het PleinTheater. Het is uiteraard niet de bedoeling dat verandering van huisvesting verschraving van het theateraanbod in het stadsdeel tot gevolg heeft. Daarom zal, indien de buurttheaters aan de genoemde subsidievoorwaarden voldoen, een uit verandering van huisvesting voortvloeiende besparing van huurlasten blijvend worden ingezet ten behoeve van de structurele financiering van de buurttheaters. Verder moet de mogelijkheid tot samenwerking met andere partners op het gebied van de podiumkunsten, zoals bijvoorbeeld DasArts, de postacademische opleiding voor de podiumkunsten die in ons stadsdeel is gevestigd, worden onderzocht. De buurttheaters kunnen met name een (stimulerende) rol spelen voor de studenten van DasArts door het aanbieden van hun podia.

Openluchttheaters

Op 19 november 2007 heeft de deelraad een motie aangenomen waarin het dagelijks bestuur wordt opgedragen de mogelijkheid van een klein openbaar openluchttheater in Park Frankendael te onderzoeken. Op hetzelfde moment dat het dagelijks bestuur deze motie uitvoert, is de 5de Montessorischool Watergraafsmeer bezig om de mogelijkheden te onderzoeken voor een openbaar toegankelijk openluchttheater op de speelplaats van de school. Wij staan op het standpunt dat twee openluchttheaters in de Watergraafsmeer op korte afstand van elkaar te veel van het goede is. Na vergelijking van de uitkomsten van de beide onderzoeken zal het stadsdeel zich beraden of het de bouw van een openluchttheater op de meest geschikte locatie ondersteunt. Voorwaarde voor een eventuele financiële ondersteuning door het stadsdeel is dat in de begroting van het openluchttheater rekening gehouden wordt met de kosten voor meerjarig onderhoud. Daarvoor dient al bij voorbaat geld te worden gereserveerd door de exploitant.

B. Stadsdeel van de festivals

We hebben nu drie festivals die we structureel subsidiëren, te weten Festival De Rode Loper, het Oosterparkfestival en het Bredewegfestival. Daarnaast kent het stadsdeel enkele andere festivals en evenementen, zoals Polderlicht, het Weesperzijdefestival, het Keti Kotifestival, het Amsterdam Roots festival en het Africa In the Picture Filmfestival, die incidenteel subsidie ontvangen.

Het stadsdeel wil zich opstellen als partner van de festivalorganisatoren, een partner die meedenkt over hoe de festivals op een interessante, kosteneffectieve en professionele manier kunnen worden georganiseerd.

De bestaande festivals zijn steeds meer geld kwijt aan publieksmaatregelen en richten zich voor financiële ondersteuning in toenemende mate tot het stadsdeel. Kostenstijgingen, het groeiend aantal festivals dat jaarlijks in het stadsdeel plaatsvindt en dat voor financiering een beroep doet op door het stadsdeel, veelvormigheid en overlap in programmering en de wens tot vernieuwing, zijn aanleiding om ondersteuning van festivals te herijken en een nieuw festivalbeleid te ontwikkelen. Dat willen we doen in samenwerking met de organisatoren van festivals die in het stadsdeel plaatsvinden. In 2009 moet dit festivalbeleid middels een aantal overlegondes tot stand komen. Het zal de basis vormen voor structurele financiering van festivals in de jaren daarna.

In het te ontwikkelen festivalbeleid wil het stadsdeel meer nadruk leggen op binding aan het stadsdeel, aan zijn bewoners, cultuur, geschiedenis en tradities. Enerzijds moet een goede themakeuze ervoor zorgen dat meerdere groepen bewoners op een festival afkomen, anderzijds moet elk festival een duidelijke eigen identiteit hebben. Ook een evenwichtige spreiding over het seizoen en de beschikbare locaties is belangrijk. Met dit beleid willen we bereiken dat de bestaande festivals financieel steeds meer op eigen benen komen te staan. Daarnaast moet het festivalbeleid ruimte bieden voor nieuwe goede initiatieven. De bestaande festivals worden meegenomen in het nieuwe festivalbeleid. Na evaluatie van de festivaledities van 2008 zal de financiering van de drie structureel gesubsidieerde festivals opnieuw tegen het licht worden gehouden. De subsidiëring van de drie festivals zal vanaf 2010 afhangen van hun prestaties, die getoetst zullen worden aan het nieuwe beleid.

C. Stadsdeel van muziek en dans

De komende jaren zullen zich twee instellingen in Oost-Watergraafmeer vestigen die van het stadsdeel, meer nog dan nu al dankzij de drie buurttheaters, Pianoleswinkel Marjolijn en de vele dansscholen het geval is, een centrum voor muziek en dans maken. Het gaat hierbij om stedelijke voorzieningen met een landelijke uitstraling, Danshuis Amsterdam en het Muziekmakerscentrum.

Danshuis Amsterdam

In het Danshuis Amsterdam, dat begin 2010 haar deuren opent, zullen DansWerkplaats Amsterdam en de Henny Jurriens Stichting als permanente gebruikers gevestigd zijn. Zij hebben gezamenlijk het Danshuis Amsterdam opgericht om de huisvestingsproblematiek van de kleinere Amsterdamse dansinitiatieven op te lossen, de Amsterdamse freelance danswereld naar een (inter)nationaal toonaangevende positie te brengen, de toegankelijkheid van de eigentijdse dans voor een breed en divers publiek vergroten en een ambassadeursfunctie te vullen naar de buurt en de stad. Het Danshuis bevat choreografische ateliers, productiestudio's, lesstudio's, een danspodium voor ca. 250 bezoekers, kantoren, werkplaatsen, dagopslag, horeca en foyer. Danshuis Amsterdam biedt betaalbare studioruimte, waar onafhankelijke choreografen voor de duur van een productieproces terecht kunnen. Ook is er ruimte voor een huisgezelschap. Dagelijks worden er voor professionele dansers klassieke en moderne danstrainingen gegeven. Onderzoekgeld, artistieke begeleiding en faciliteiten zijn beschikbaar voor talentvolle beginnende makers. Er is een dansdesk aanwezig waar alle voor dansprofessionals relevante informatie wordt verzameld en ter beschikking wordt gesteld. Danshuis Amsterdam biedt professionele diensten en faciliteiten op het gebied van verkoop en publiciteit/marketing aan een vast aantal op projectbasis gesubsidieerde dansinitiatieven, met choreografen die zich al bewezen hebben. In het theater worden wekelijks educatieve dansvoorstellingen voor de jeugd geprogrammeerd. De programmering wordt opgebouwd uit eigen producties en (inter)nationaal kleinschalig repertoire dat hoofdzakelijk vernieuwend van karakter is. 's Avonds en in het weekend worden de studio's gebruikt voor amateur-lessen in alle stijlen. Het stadsdeel zal de samenwerking tussen het Danshuis Amsterdam en lokale instellingen als het Muiderpoorttheater, jongerencentra en scholen bevorderen.

Muziekmakerscentrum

Om een einde te maken aan het schrijnend tekort aan behoorlijke oefen- en repetitieruimtes in Amsterdam, opent de Stichting Orfeos Studio (S-O-S) in 2009 in het Polderweggebied het eerste multi-facilitaire centrum voor alle soorten van muziekbeoefening. Het Muziekmakerscentrum is een plek waar zowel professionele als amateur muzikmakers, -organisaties en -ondernemers het hele jaar rond, van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat terecht kunnen om in een speciaal hiervoor geschikt gemaakte omgeving muziek te maken, te bewerken, te ondersteunen of mee te beleven. In het Muziekmakerscentrum is een grote keus aan congres-, vergader- en lesfaciliteiten. Ook zijn een café-restaurant en een muziekwinkel in het Muziekmakerscentrum gevestigd. Er komen ruim 70 'doos-in-doo's' muziekruimten van zeer uiteenlopende formaten met elk een eigen akoestisch karakter, voorzieningen, apparatuur en instrumentarium. Solisten, bands, ensembles, componisten, koren, harmonieën en fanfares, musicalproducties, orkesten enz., professional of amateur, voor elke muzikmaker is de geschikte omgeving voorhanden. Daarnaast zijn er ook bedrijfsruimten voor muziekgerelateerde ambachten en beroepen, outlets en kantoorfuncties voor muziekorganisatoren voorzien. Het Muziekmakerscentrum herbergt verder twee multifunctionele presentatiepodia, een café-restaurant en - in een aparte vleugel - een zestal opname- en nabewerkingstudio's. De te verhuren ruimtes zijn allemaal ruim en functioneel ingericht en hebben een prima akoestiek, goede materialen, uitstekende klimaatbeheersing en betaalbare tarieven. Het Muziekmakerscentrum wil naast een landelijke uitstraling ook een inbedding krijgen in het stadsdeel door samenwerkingsverbanden aan te gaan met lokale partners. Het stadsdeel zal de samenwerking tussen het Muziekmakerscentrum en lokale instellingen als het PleinTheater, de Pianoleswinkel, jongerencentra en scholen bevorderen.

Bijlage 1

Actieplan 2008

Instelling verdeelronde waarderingssubsidies Kunst en Cultuur

Onderhoudsplan Kunst in de Openbare Ruimte

Eerste verdeelronde Kunst en Cultuur maart – april

Extern onderzoek verzelfstandiging CBK

Tweede verdeelronde Kunst en Cultuur september – oktober

Bedrijfsplan CBK / Mandaat Commissie KIOR

Fusie Muiderpoorttheater met PleinTheater

Bijlage 2

Actieplan 2009

Uitvoeringsnotitie Festivalbeleid

Peiling behoefte aan jongerenorkest in Oost-Watergraafsmeer

Onderzoek haalbaarheid oprichting architectuurfonds

Opstellen plan voor betrekken scholen, woningcorporaties en andere belanghebbende partijen bij onderhoud kunst in de openbare ruimte

Bijlage 3

Overzicht van culturele instellingen in stadsdeel Oost-Watergraafsmeer

Zie separate bijlage

Bijlage 4

Notitie Cultuureducatie Primair Onderwijs 2008-2012

Zie separate bijlage

Bijlage 5

Notitie Instelling Verdeelronde Waarderingsubsidies Kunst en Cultuur

Zie separate bijlage

Bijlage 6

Onderhoudsplan Kunst in de Openbare Ruimte

Zie separate bijlage